

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

V. De oratione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

TITVLVS V.

De Oratione.

1. **D**icto Hymno, *Gloria in excelsis*, vel, si non sit dicendus, eo omisso, Celebrans osculatur Altare in medio, manibus hinc inde super eo, v. supra, extensis, tum illis ante pectus iunctis, & demissis ad terram oculis, vertit se à sinistro latere ad dextrum versus populum, hoc est, per eam partem quæ respicit cornu Epistolæ, & extendens attingens manus ante pectus, vt prius, dicit voce prædicta.

Dominus vobiscum.

Verl. *Et cum Spiritu tuo.*

& iunctis vt prius manibus reuertitur per eandem viam ad librum, vbi eas extendens & iungens ante pectus, caputque Cruci inclinans, dicit

Oremus.

Tum extendit manus ante pectus, ita vt palma vnus manus respiciat alteram, & digitis simul iunctis, quorum summitas humerorum altitudinem, distantiamque non excedat quod in omni extensione manuum ante pectus seruatur. Stans autem, vt supra, extensis manibus, dicit Orationem.

Concedo nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis & corporis sanitate gaudere: & gloriosa beata Maria semper Virginis intercessione, à presenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia.

Cum dicit. *Per Dominum nostrum*, iungit manus, easque iunctas tenet vsque ad finem.

Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum viuít & regnat in vnitæte Spiritus

rius S
Si aliter e
vniis, cur

2. Cu

Crucem

tur nomi

bus dicit

Oration

caput in

res Orat

extensio

supradic

3. Si

Celebra

meros a

biscum, C

nedictio

expansio

pulum, &

4. In

dicendæ

dicto Ky

cornu E

iunctis a

clinans

manibus

tare susti

eâdem v

bus exte

clusionæ

tenet m

mox dic

5. D

manus

totalite

nem cor

ritus

ritus Sancti Deus: per omnia secula seculorum.

Si aliter concluditur Oratio, *Qui tecum:* vel, *Quis vobis,* cum dicit, *in unitate,* iungit manus.

2. Cum nominatur nomen *Iesus* caput versus Crucem inclinat: quod etiam facit cum nominatur nomen *Beate Mariæ,* vel *Sanctorum,* de quibus dicitur *Missæ,* vel fit commemoratio, item in Oratione pro *Papa,* quando nominatur, semper caput inclinat, non tamen versus Crucem. Si plures Orationes sunt dicendæ, idem in eis, in voce, extensione manuum, & capituli inclinatione, quod supradictum est, observatur.

3. Si Altare sit ad orientem versus populum, Celebrans versâ facie ad populum, non vertit humeros ad Altare, cum dicturus est, *Dominus vobiscum,* *Orate fratres,* *Ite Missæ est,* vel daturus benedictionem: sed osculato Altari, in medio, ibi expansis & iunctis manibus, ut supra, salutat populum, & dat benedictionem.

4. In Quatuor Temporibus, vel aliàs quando dicendæ sunt plures Orationes cum Prophetiis, dicto *Kyrie eleison,* in medio Altaris, revertitur ad cornu Epistolæ, ubi stans ante librum extensis & iunctis ante pectus manibus; & caput Cruci inclinans dicit, *Oremus, Fleetamus genua,* & illic o manibus super Altare extensis, ut seipsum ad Altare sustineat, genuflectit, & sine mora surgens, eâdem voce ministro respondente, *Levate,* manibus extensis dicit Orationem ut supra, & in conclusionem eas iungit. Dum autem legit Prophetias, tenet manus super librum vel Altare positas, ut mox dicetur de Epistola.

ANNOTATIONES.

§. 1. Dicturus *Dominus vobiscum,* habens ita iunctas manus, ut nullum sit inter digitos spatium vertit se totaliter ad populum; non nimium, sed ad latitudinem corporis disjungendo, & statim coniungendo ma-

E

nus

nus, non versus terram quasi abigendo à se, sed erectus in altum, & sese inuicem aspicientibus manibus: Caueat etiam ne se inclinet vnquam versus populum, neque dorso innitatur Altari. Illud autem vt commodius fiat, aduertat Celebrans, vt dum osculatur Altare dicturus *Dominus vobiscum* pedem sinistrum amoveat paulisper ab infima Altaris parte, illi, que figat illum, vt se invertens sequatur dexter: Atque sic inuersus ad pedem vnium plus minusuè absit antipendio, quatenus nec illud, nec Planetam confricatione, aut complicatione atterat, seu corrumpat.

*Gauantus
ibidem.*

§. 2. Qui vtuntur perspicillis, solent ea hoc loco deponere primum: deponant autem ea quidem super Altare, nunquam tamen super Corporale.

*Direct. Sa-
cerdotale
part. 2. tit. 5.
in Annotat.
§. 2.*

§. 3. Cum, dicto *Dominus vobiscum*, dicenda est oratio in cornu Epistolæ, pede sinistro procerum proferat palmam, versus idem cornu: non autem ad medium Altaris, vt tibi *Oremus* dicat.

§. 4. Caueat Sacerdos ne vnquam alterutrum tantum manum teneat apertam vel elevatam; exempli gratia, si durante Oratione folium dextrâ vertendum sit, sinistram interim super librum ponat.

*Gauantus
part. 2. tit. 5.
n. 1. lit. y.
Cærem. E-
pisc. lib. 2.
s. 8.*

§. 5. Dubitant non pauci de situ manuum, tempore Orationum & Canonis, sed rubrica aperte docet quod ita debent extendi ante pectus, vt palma seu volauius manus respiciat alteram, digitis omnibus simul iunctis, quorum summitas humerorum altitudinem, distantiamque non excedat, non igitur debent demitti ad pectus vel infra pectus, sed ad humerorum altitudinem eleuari.

*Gauantus
ibid. n. 2. lit.
c.*

§. 6. Cum nominatur *Iesus* caput versus Crucem semper inclinatur, etiam in Canone & quocumque loco & modo stet Sacerdos excepto Euangelio, quando illud celebrans legit, sub quo versus librum inclinatur.

§. 7. Celebrans non inclinatur se ad nomina Sanctorum, de quibus fit commemoratio in suffragiis communibus in oratione *Agnus Dei*, sed ad commemorationem de festo simplici, siue de octaua, ad quorum nomina etiam in Canone caput inclinatur, sed sint talia que in Canone enumerantur.

§. 8. Profundè us inclinatur se Celebrans ad nomen *Iesu* quam ad alia nomina, ergo etiam corpus aliquantulum inclinare debet. Porro ad solum nomen *Iesu* inclinatio versus Crucem, non vero ad alia nomina Sanctorum.

§. 9. Cum

§. 9.
is aut
in unat
cir ad C
§. 10.
sus popul
tem, se
pulum
tantum
sunt Al
sunt in
faciem
ginariu

De

1. D
palma
tenens

Ab

ad

tiò

fir

ter

di

ha

tes

Respo

D

Et

sequi

tiam,

§. 9. Cum Celebrans concludit orationem *Qui visis aut Qui tecum visit*, iungit tantum manus dum dicit *in unitate*, & nullo modo inclinat caput, nec se conuertit ad Crucem, vt multi.

§. 10. Rubrica quæ dicit *si Altare sit ad Orientem versus populum* non intelligitur de omni Altari ad Orientem, sed de eo in quo Celebrans habet Crucem & populum ante faciem suam, ac proinde non intelligitur tantum de Oriente reali sed imaginario, quia multa sunt Altaria in quibus hæc non fiunt videlicet illa quæ sunt in extremitatibus multarum Ecclesiarum, quæ faciem habent versus Orientem realem, & etiam imaginarium

TITVLVS VI.

De Epistola, Graduali, & alijs vsque ad Offertorium.

1. **D**Ictis Orationibus, Celebrans positus super librum, vel super Altare manibus, ita vt palmae librum tangant, vel (vt placuerit) librum tenens, legit Epistolam intelligibili voce.

Lectio libri Sapientie.

Ab initio, & ante secula creata sum, & usque Eccles. 1. 4.
ad futurum seculum non desinam, & in habitaculo sancto coram ipso ministraui. Et sic in Sion firmata sum, & in ciuitate sanctificata similiter requieui, & in Ierusalem portus mea. Et radicavi in populo honorificato, & in parte Dei mei hereditas illius, & in plenitudine sanctorum delectatio mea.

Responderur à ministro.

Deo gratias.

Et Celebrans similiter stans eodem modo prosequitur *Graduale, Alleluia, & Tractum, ac Sequentiam*, si dicenda sint.